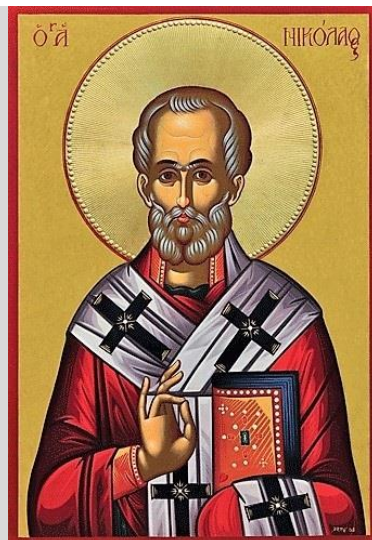

STAUROS

č. 24 november/december 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Pred pár dňami, 25. novembra sme zakončili a odovzdali sviatok Uvedenia presvätej Bohorodičky do chrámu, pri slávení ktorého sme si znova pripomenuli, na čo nám vlastne slúži chrám. Vyšli sme pritom z očakávaní, ktoré mali židia celé stovky rokov. Po zničení Prvého chrámu v 6. storočí pred Kristom postavili Druhý. Ale ten mal jeden veľký nedostatok oproti tomu prvému. Aký? Chýbal v ňom Boh. Teda tak to aspoň vnímali oni. Pri Prvom Šalamúnovom chráme mali totiž skúsenosť, že doňho zostúpila Pánova sláva (porov. 1Krn 7,1). Keď postavili Druhý chrám, táto skúsenosť sa už nezopakovala. A tak židia čakali, kedy sa to stane a medzi nich znova príde bývať Boh. A aká bola odpoveď Boha? Bola to záhadná veta Pána Ježiša: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“ (Jn 2,19) Ježiš Kristus sám sa stáva živým, chodiacim Chrámom. A presne k tomu vyzýva aj nás, svojich žiakov. Aby sme sa po návšteve chrámov stali živými chrámami Božieho pôsobenia. Lebo práve na to slúžil aj Prvý chrám židov. Kým iné náboženstvá vnímali svoje posvätné miesta ako útek zo sveta, judaizmus ho vnímal presne naopak: ako bránu, cez ktorú do tohto sveta vstupuje Boh.

Toto bolo teda najposvätejšie miesto - Chrám. Niečo podobné sa však týkalo aj času. Biblia spomína, že prvé zasvätenie sa týkalo práve času. Bol to siedmy deň (teda pre židov sobota), ktorý mal každý žid zasvätiť Bohu. Napadla mi otázka, prečo Pán Boh posvätil práve deň po ukončení celého diela stvorenia. Prečo neposvätil napr. ten deň, keď stvoril človeka. Pri hľadaní odpovede ma zaujal jeden pohľad. Podľa neho Pán Boh týmto gestom ukázal svoj zámer – že príde čas, keď bude bývať uprostred svojho ľudu. Sobota bola totiž znamením, že raz príde deň, keď sa Boh ujme vlády na tomto svete. Siedmy deň preto židia odložili všetko, aby sa mohli sústrediť na príchod tohto dňa. Očakávali deň, keď sa Boh stane Kráľom a oni budú toho súčasťou ako jeho vyvolený ľud. Sobota bola teda akoby smerovou tabuľou k tomuto veľkému dňu.

A aká bola odpoveď Boha? Ježiš Kristus. Tak ako sa Pán Ježiš nazýva živým Chrámom, tak ho môžeme označiť ako chodiacim, živým Siedmym dňom – Sabatom. V Ježišovi Kristovi sa Boh prichádza ujať vlády nad svetom. Jeho posledné slová v evanjeliu podľa Matúša sú: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28,18) Len si pripomeňme, čo nám hovoria evanjelisti a autori Listov Novej zmluvy. Kedy Boh posielala na svet svojho Syna? „Keď prišla plnosť času.“ (Gal 4,4) A tu máme jasnú odpoveď na otázku zákonníkov

a farizejov, prečo Pán Ježiš sústavne porušuje sobotu? Prečo uzdravuje ľudí v sobotu? Lebo On sám je živou sobotou. On je Bohom, ktorý prišiel bývať medzi nás. On sobotu neporušuje, On sa ňou stáva, on ňou je. Prečo to teda zákonníci, farizeji a mnohí iní nezbadali? Písmo uvádza najmenej dva dôvody. Prvým dôvodom bolo a je tvrdé srdce. A ten druhý spočíval v húštine 613 príkazov a zákazov, ktoré bránili vidieť, prečo to celé vlastne máme robiť. Múr vlastných príkazov a zákazov zatienil výhľad na Zákonodarcu. Stalo sa to, že človek zrazu nevidel tvár Boha, ktorý sa naňho z tých prikázaní pozerá s láskou. A preto nevidel ani tvár človeka. Pán Ježiš to dnes pomenoval úplne presne: Na zvieratách vám záleží, ale človeka nechávate trpieť.

Ak je teda Pán Ježiš chodiacim siedmym dňom, čo to znamená pre mňa? Má to jasný dôsledok pre môj život. Vidíme ho na príbehu z evanjelia 27. nedele po Päťdesiatnici. (Lk 13,10-17) Pán Ježiš tu narovnal ženu, ktorá bola 18 rokov zhrbená. Narovnal ju slovom a dotykom, ktorý žena prijíma a chváli Boha. Čo je pritom dôležité? Pohľad, akým ju vidí Pán Ježiš? Nazýva ju *Abraháмова dcéra*. A toto je dar Ježiša Krista, ako chodiaceho, živého siedmeho dňa. Lebo presne o toto ide počas siedmeho dňa, ktorým je pre nás kresťanov nedeľa. Ide o všetko. Ide o náš vzťah s Bohom ako Otcom. Na toto slúži siedmy deň. Boh ma chce narovnať, ak ma pritlačil alebo stále tlačí hocikaký problém. Ak som počas týždňa pracoval ako otrok, alebo ak som bol otrokom niečoho iného. V nedeľu mi Boh chce pripomenúť, že som jeho syn, že som jeho dcéra. V tejto súvislosti lepšie rozumiem svedectvu raných kresťanov. Často sa spomína udalosť zo severnej Afriky, keď tam počas Diokleciánovho prenasledovania v roku 304 odhalili skupinu kresťanov ako napriek zákazu slávi v nedeľu eucharistiu. Za tento „zločin“ im hrozil trest smrti. Z ich výpovede sa okrem iného zachovala jedna veta: „*My nemôžeme byť bez nedele.*“ Nemôžeme nesláviť eucharistiu v Pánov deň. Prečo? Lebo Pánov deň nás narovnáva. Ale nechce zostať iba pri tom. Ak je Pán Ježiš skutočne živým siedmym dňom, potom to znamená, že chce ísť so mnou aj ďalej. Ako živý a chodiaci Siedmy deň i ako živý a chodiaci Chrám chce spolu so mnou prechádzať celým týždňom a každým mojím priestorom, aby som nezabudol, kto vlastne som.

FILIPOVKA

Gréckokatolíci na Slovensku začíname svoj „advent“ deň po sviatku svätého apoštola Filipa, ktorý slávia 14. novembra a ktorý prepožičiava názov pôstnemu obdobiu pred sviatkami Narodenia Pána a Bohozjavenia. Voláme ho Filipovka. Ako je to u východných kresťanov zvykom, v liturgickom živote sa praktický dôvod často prepája s hlbším duchovným odkazom. Podobne sa hľadá hlbší duchovný význam pri názve Filipovka a osobe apoštola Filipa. Prečo práve on? Paleta odpovedí začína jednoduchým vysvetlením čistej zhody okolností, keďže smerodajná je dĺžka trvania pôstu 40 dní pred sviatkom Narodenia Pána, a preto jeho začiatok siaha až k dňu spomínaného apoštola. Iné pohľady tu chcú siloumocou vidieť aspoň záblesk pôstu, a tak si všimajú udalosť zázračného rozmnoženia chleba a rýb a nasýtenia niekoľkotisícového davu. Podobne ako tam pred Ježišovým zázrakom apoštol Filip prepočítava disponibilnú hotovosť na prípadné zakúpenie chleba, (porov. Jn 6,7), tak začne aj teraz počítat' pôstne dni smerujúce k veľkému zázraku vtelenia Boha, ktorý sa pre nás stane Chlebom života.

Biblickú symboliku čísla 40 snád' ani netreba hlbšie analyzovať. Zástupne stačí spomenúť známeho odborníka na východnú liturgiku svätého Simeona Solúnskeho, ktorý v 15. storočí ozrejmil: „Štyridsaťdňový pôst pred Narodením (Pána) predstavuje pôst Mojžiša, ktorý po štyridsiatich dňoch a štyridsiatich nociach prijal Božie prikázania napísané na kamenných doskách. A my, postiac sa štyridsať dní, budeme uvažovať a prijímať od Panny živé Slovo, nie napísané na kameni, ale narodené v ľudskom tele, inkarnované. Ako Mojžiš prijal Zákon po svojom štyridsaťdňovom pôste, na konci tohto nášho pôstu prijmememe my vtelené živé Slovo – Ježiša Krista.“

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 28. 11. - 4. 12. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Mária, Oľga
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Anna, panychída
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Dávid, Ľubica
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Miloš, Klára
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Anna, Demeter
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň 19:00 Sv. liturgia v UPC Mlynská dolina

NEDEĽA Dvadsať šiesta (28.) po Päťdesiatnici, 1. hlas

8:00 Utieren (cirkevnoslovanská)
9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30 Sv. liturgia (slovenská)
12:00 Sv. liturgia (slovenská)
17:00 Sv. liturgia v Malackách
17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 5. - 11. 12. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) Následne: veľká večiereň
Utorok	Sv. Mikuláš Divotvorca, arcibiskup lykijskej Myry 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Eva, Dušan
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Irena, Ján Následne: veľká večiereň
Štvrtok	Počatie Presvätej Bohorodičky sv. Annou 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 16:30 Akatist k presvätej Bohorodičke 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Zuzana, Štefan, Ján
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň 19:00 Sv. liturgia v UPC Mlynská dolina

NEDEĽA svätých Praotcov, 2. hlas

8:00 Utieren (cirkevnoslovanská)
9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30 Sv. liturgia (slovenská)
12:00 Sv. liturgia (slovenská)
16:00 Sv. liturgia v Bernolákove
17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň

OZNAMUJEME

- Piatok 2. 12. 2022 je prvým piatkom v mesiaci, a preto budeme sláviť dve sv. liturgie, ráno o 7:00 hod. v slovenskom jazyku a večer o 17:00 hod. v cirkevnej slovančine a počas celého dňa bude v chráme možnosť prísť k sv. spovedi i adorovať.
- V sobotu, 3. 12. 2022 bude popoludní od 14:30 hod. stretnutie detí, ktoré tento školský rok začali prípravu pred prijatím prvej sv. spovede a eucharistie.
- V nedeľu 4. 12. 2022 bude Zbierka na Charitu. Svojimi darmi budete môcť podporiť činnosť Gréckokatolíckej charity v Prešove. Zároveň môžete podporiť aj našu *Farskú charitu* prevodom na náš farský účet – IBAN: SK2209000000000011472476, pričom do poznámky uveďte heslo: *charita*. Ďakujeme srdečne za Vašu podporu.
- V nedeľu 4. 12. 22 budeme o 17. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách.
- V utorok 6. 12. 22 je sviatok *nášho otca sv. Mikuláša Divotvorcu*. V predvečer sviatku bude veľká večiereň. Po „pandemickej prestávke“ navštívi sv. Mikuláš znova náš chrám v deň svojho sviatku, teda v utorok, 6. 12. 22, po sv. liturgii, aby rozdal darčeky a od detí prijal básničky, pesničky alebo iné vhodné umelecké kúsky. V deň sviatku budú opäť dve sv. liturgie, o 7.00 hod. v cirkevno-slovanskom jazyku a o 17:00 hod. po slovensky.
- Vo štvrtok 8. 12. 22 slávime sviatok *Počatia Presvätej Bohorodičky sv. Anny* (prikázaný), preto v predvečer pomodlíme večiereň a v deň sviatku budú dve sv. liturgie, ráno o 7:00 hod. a večer o 17:00 hod. Pred večernou sv. liturgiou sa o 16:30 hod. pomodlíme Akatist k presvätej Bohorodičke.
- Pozývame všetkých záujemcov na modlitebné stretnutie s rozjímaním nad Božím slovom (Škola Slova), ktoré bude v piatok, 9. decembra 2022 po sv. liturgii na eparchiálnom úrade. Stretnutie je vhodné pre tých, ktorí sa chcú hlbšie zamýšľať nad významom Božieho slova pre svoj život v spoločenstve veriacich. V prípade záujmu o účasť prosíme o predchádzajúce prihlásenie osobne alebo cez kontakty nižšie.
- V nedeľu 11. 12. 22 budeme o 16. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku - Cajle.
- Radi by sme upriamili Vašu pozornosť na knihu ôsmich poviedok, ktorá vyšla pod názvom *KORENE: vira, nadija, ľubov* od autorky Emílie Sičákovej-Beblavej. Kniha poviedok sa pokúša o vhľad do multikulturálneho a multikonfesného života na Zemplíne za ostatných 100 rokov. Ukazuje, ako sa hrdinovia a hrdinky týchto poviedok vyrovnávali s úskaliaми svojho života s vierou, nádejou a láskou. Dve poviedky sú preložené - jedna do rusínskeho a jedna do ukrajinského jazyka. Knihu môžete získať za príspevok 15 €.
- K dispozícii je už knižný kalendár spolku sv. Cyrila a Metoda na r. 2023 za príspevok 3 €.
- Slávenie sv. liturgií prebieha aj v Univerzitnom pastoračnom centre v Mlynskej doline v Bratislave každú sobotu s obvyklým začiatkom o 19:00 hod.
- Utorkom 15. 11. 22 sme vstúpili do pôstneho obdobia pred sviatkami Narodenia Pána a Bohozjavenia, ktoré ľudovo voláme *Filipovka*. Hoci sa oficiálna pôstna disciplína oproti ostatnému obdobiu nemení, nevylučuje to vlastnú iniciatívu na prehĺbenie duchovného života.

ĎAKUJEME

- Pri nedeľnom myrovaní (20.11.22), ktoré bolo zároveň zbierkou na Solidárny fond, sme prispeli výslednou čiastkou 1125 €, ktorou sme podporili ekonomicky slabšie farnosti našej eparchie. Všetkým darcom vyslovujeme „Pán Boh odmeň!“

